

Nočná mora sa začína...

MARY KUBICA

Od autorky bestselleru *DOBRÉ DIEVČA*

KĚĎ ZHASNÚ SVETLÁ

M A R Y
K U B I C A

K Ě Ď
Z H A S N Ů
S V Ě T L Á

Vydal Slovenský spisovateľ, a. s.
Miletičova 23, 821 09 Bratislava 2
E-mail: info@slovenskyspisovatel.sk
www.slovenskyspisovatel.sk
Zodpovedná redaktorka Anna Blahová
Tlač TBB, a. s., Banská Bystrica

Preklad tejto knihy vznikol s podporou Literárneho fondu.

Z anglického originálu Mary Kubica: When the Lights Go Out,
ktorý vyšiel vo vydavateľstve Park Row Books, Toronto, Ontario, Canada 2018,
preložila Alexandra Ruppeldtová.

Tento príbeh je fikcia. Všetky mená, postavy, miesta a udalosti sú výplodom autorkinej fantázie alebo súčasťou vymysleného príbehu. Akákoľvek podobnosť so skutočnými miestami, udalosťami a žijúcimi či nežijúcimi osobami je náhodná.

This edition published by arrangement with Harlequin Books S.A.

Copyright © 2018 by Mary Kyrychenko

All rights reserved

Translation © Alexandra Ruppeldtová 2020

Cover Design © Barbara Baloghová 2020

Cover Photo © Shutterstock

Slovak Edition © Slovenský spisovateľ, Ltd, 2020

ISBN 978-80-220-2220-0

Venujem
Dickovi a Eloise,
Rudymu a Myrtle.

Myseľ je divotvorný priestor,
v nej môže sa stať
peklo nebom
a nebo peklom.

John Milton: Stratený raj

Prológ

Všade okolo mňa je mesto, široko-ďaleko. Obzerám sa naokolo, kochám sa panorámou. Asi je to posledné, čo vidím.

Mám pred sebou štyri vratké úzke kovové stupienky. Žeríe ich hrdza, farba sa odlupuje, nedržia. Keď sa postavím na prvý, povolí a spadnem.

Ale musím liezť ďalej.

Vstanem, chytím sa zábradlia, držím sa z celej sily. Potia sa mi dlane, šmýkajú sa na klzkom kove. Neudržím sa. Zvezíem sa z druhého schodu, skúšam to znova. Skríknem, hlas sa mi zlomí – akoby ani nebol môj, znie celkom cudzo.

Keď sa dostanem k okraju strechy, podlamujú sa mi kolená. Dávam si pozor, aby som nezletela dolu. Šestnásť poschodí.

Som vysoko, mám pocit, že by som sa mohla dotknúť oblakov. Zmocňuje sa ma závrat. Strácam pevnú pôdu pod nohami, mrakodrapy a stromy sa mi kníšu pred očami, po chvíli neviem, či sa hýbu ony alebo ja. Po cestách prúdia malé žlté zápalkové škatuľky. Taxíky.

Keby bola rímsa na úrovni ulice, zdala by sa mi dosť široká. Tu sa všetko javí inak. Pripadá mi ako uzučký pásik, neisto na ňom balansujem.

Bojím sa. Ale keď som už došla až sem, nevzdám sa.

Zavládne chvíľa ticha – pomíne tak rýchlo, že si ju ani nestihnem poriadne uvedomiť. Svet sa na zlomok sekundy zastaví. Upokojím sa. Žltoranžové slnko stúpa po oblohe, hľadí na mňa ponad domy, pohľadza ma, zohrieva. Prefrngne popri mne vták, nevdojak zdvihnem ruky ako krídla. Škoda, že neviem lietať.

Vtedy na mňa zas všetko doľahne.

Som beznádejne sama. Celé telo ma bolí. Nie som schopná triezvo uvažovať. Vidím rozmazane. Nezmôžem sa na slovo. Vlastne už ani neviem, kto som. Či vôbec ešte som.

V tej chvíli mi naplno dôjde, že nie som nikto.

Ktovie, aké by to bolo skočiť. Letieť voľným pádom, poddať sa zemskej príťažlivosti, prestať sa ovládať. Vzdať sa, odovzdať sa vesmíru.

Čosi sa podo mnou pohne. Na zlomok sekundy sa tam mihne niečo hnedé. Ak teraz zaváham, bude neskoro. Už to nestihnem. Ešte raz zakričím.

A potom vykročím.

JESSIE

Nemusím sa dívať do zrkadla, viem, ako vyzerám.

Oči opuchnuté, bielka krvavé. Pokožku okolo nich mám podráždenú, červenú, lebo si ich stále mädlím. Takto je to so mnou niekoľko dní, odkedy mama umiera. Telo jej chradne, ruky a nohy má studené, krvný obeh zlyháva. Chvíľami stráca vedomie, odmieta jesť. Blúzni, rozpráva z cesty.

Posledné dni len chraptí, nahlas, nepravidelne. Lekár skonštatoval, že dochádza k takzvanému Cheyneovmu-Stokesovmu javu. Hlboké, rýchle dýchanie strieda útlm, dokonca zastavenie dychu. Keď nedýchala ona, nedýchala som ani ja. Nechty má modré, pokožku na rukách a nohách fľakatú, sivastú. „Predzvesť blížiacej sa smrti,“ oznámil mi doktor, chytil ma za plece a spýtal sa, či nemá zavolať niekoho, kto by bol so mnou, kým príde koniec.

„Už to nepotrvá dlho,“ povedal.

Pokrútila som hlavou, zadržievajúc slzy. Nie, nebudem plakať. Už takmer týždeň sedím v tom istom kresle, v jednom pokrčenom oblečení, odskakujem si len do nemocničného bufetu po kávu. „Nemáme nikoho,“ odvetila som. „Sme len my dve – mama a ja.“

Vždy to tak bolo, iba mama a ja. Ak mám niekde otca, neviem o ňom. Mama mi ho celý čas tajila.

Je večer. Zas pri mne stojí lekár v naškrobenom bielom plášti, ustarostene sa díva na moje opuchnuté oči. Dáva mi tabletku. Mám ju užiť a ľahnúť si vedľa na voľné lôžko.

„Kedy si naposledy spala, Jessie?“ spýta sa ma, a kým stihnem zaklamať, že v noci – hoci som si zdriemla len na slabú polhodinku –, dodá: „Myslím, kedy si sa poriadne vyspala.“

Vysvetľuje mi, že bez spánku sa nedá žiť. Na nedostatok spánku sa aj zomiera. „Spánková deprivácia má vážne následky. Organizmus potrebuje oddych,“ nalieha. Nechápe, čo sa do toho stará, je mamin doktor, nie môj.

Z nejakých dôvodov začne vymenúvať, čo môže spôsobiť nedostatok spánku. Napríklad citovú labilnosť. Človek bez zjavnej príčiny raz plače, inokedy sa smeje. Správa sa nevypočítateľne. Stráca pojem o čase. Má vidiny, halucinácie. Nie je schopný rozprávať.

Ďalej sú tu aj fyzické následky: srdcový infarkt, podchladenie, mozgová porážka.

„Tabletky na spanie nezaberajú,“ bránim sa, ale on pokrúti hlavou. Vraj mi nedáva barbituráty, len niečo na upokojenie, na odbúranie strachu a úzkosti. „Je to sedatívum,“ vysvetľuje. „Prostriedok na uvoľnenie. Pomáha zaspáť a nemá škodlivé vedľajšie účinky ako hypnotiká.“

Lenže ja nechcem spať. Naopak, musím bdiieť, chcem byť pri mame, keď bude odchádzať na druhý svet.

Vstanem, poberiem sa k dverám. „Jessie,“ zastaví ma lekár, zľahka mi položí ruku na predlaktie. Na tvári má neúprimný úsmev.

„Nepotrebujem tabletky,“ odvrknem a vymaním sa. Vonku pred miestnosťou sestier stojí ošetrovatelka, v očiach sa jej zračí súcit. „Skôr kávu,“ vyhlásim, vyhnem sa jej pohľadu a ťažkým unaveným krokom pokračujem po chodbe.

V bufete niekedy vídam chalana. Pôsobí ako ja – zosypa-
ný, v pokrčených šatách, unavený, oči červené, očividne
funguje len na kofeíne. Aj on je podráždený, nervózny, na
pokraji zrútenia. Hranatá tvár, tmavé strapaté vlasy, husté
obočie. Niekedy sa skrýva za slnečnými okuliarmi, mas-
kuje nimi, že plakal. Sedáva s nohami vyloženými na plas-
tovej stoličke. Červená mikina, na hlave kapučňa, popíja
kávu.

Ešte som sa s ním nerozprávala. Nie som dievča, ktoré
oslovujú frajeri, ako je on.

No dnes večer si z ničoho nič sadnem vedľa neho. Za nor-
málnych okolností by som určite nenabrala odvalu, aby
som sa mu prihovorila. Dnes sa odhodlám. Možno len od-
kladám návrat za mamou, dávam doktorovi čas, aby ju vy-
šetрил a odišiel.

„Nehodíme reč?“ spýtam sa. Zatvári sa prekvapene, ako-
by neveril vlastným ušiam. Zdvihne zrak, pozrie na mňa
nádhernými modrými očami – taký odtieň majú hádam len
krídla motýľa morpho.

„Nafigu káva,“ povie po chvíli a odloží pohár. Akoby
to bola jediné, čo ho trápi. Nič iné. No keď sa lepšie po-
zriem, vidím, že ju vypil do dna. Nemohla byť teda až ta-
ká hnusná.

„Čo jej chýba?“ spýtam sa a odchlipnem si zo svojej. Je
horúca, zložím plastový vrchnák, fúkam. Do nosa mi stúpa
para. Keď sa znova napijem, už sa nepopálím.

Nemocničná káva nemá chybu. Presne takú mám rada.
Žiadne nóbl výmysly – obyčajná poctivá káva. Nasypem si
do nej štyri vrecúška sladidla, krúživým pohybom zamie-
šam. Nemám lyžičku ani paličku.

„Je slabá a pláva v nej usadenina,“ odvetí a zagáni na od-
ložený téglik. „Čo ja viem,“ pokrčí plecami, „asi mám rád sil-
nejšiu.“

Napriek tomu sa za pohárom znovu načiahne, no vzápätí si spomenie, že už je prázdny.

Vyzerá nahnevaný. A smutný. Káva je len zámienka. Vybjíja si na nej zlosť. Modré oči prezrádzajú, že by bol najradšej niekde inde, hocikde, len nie tu.

V tom sme na jednej lodi.

„Zomiera mi mama,“ zdôverím sa mu, ale odvrátim zrak, nedokážem sa mu dívať do tváre, keď to vyslovím nahlas. Radšej sa pozerám von – svet sa medzitým ponoril do tmy. „Každú chvíľu môže odísť na druhý svet.“

Zavládne ticho. Nie trápne, jednoducho ticho. Nehovorí, že mu je to ľúto, lebo vie, tak ako ja, že v tejto situácii sú akékoľvek slová zbytočné. Ozve sa až po chvíli. Jeho brat sa stal obeťou dopravnej nehody. Šiel na motorke, nabralo ho auto, vyletel a vrazil hlavou do stĺpa elektrického vedenia.

„Nie je isté, či prežije.“ Vybral si jemnejšie vyjadrenie, nepovedal: Asi zomrie... Už je s ním amen... Otrčí päty... „Pravdepodobne ho čoskoro odpoja od prístrojov,“ pokračuje. Pokrúti hlavou, odštipkáva si zátery okolo nechtov. „Vyhliaďky nie sú dobré,“ uzavrie.

„To je hrozné,“ šepnem. Súčítim s ním.

Pretrím si oči a on zmení tému. „Vyzeráš unavená,“ poznamená. Priznám sa, že nemôžem spať. Jednoducho nespím. Zdriemnem si najviac na polhodinku, aj to som prehňala. „Ale to ma trápi najmenej,“ ubezpečujem ho, lebo je to pravda.

Vie, ako to myslím.

„Mame už nepomôžeš,“ vstupuje mi do svedomia. „Teraz sa musíš starať o seba. Pripravíš sa na to, čo príde. Skúsila si melatonín?“ spýta sa. Pokrútim hlavou a odbijem ho tak ako pred chvíľou doktora.

„Liekky na spanie mi nezaberajú.“

„To nie je liek na spanie, ale hormón,“ vysvetľuje. Siah-

ne do vrecka na nohaviciach a vytiahne hrst piluliek. „Sto-percentne účinkuje,“ ubezpečuje ma, hoci aj blázon vidí, že má oči podliate krvou, sám je nevyspatý. Zrejme mu ani melatonín veľmi nepomohol. Nechcem byť nezdvorilá, vezmem si pár tabletiiek, strčím si ich do vrecka na džínsoch a poďakujem sa.

Vstane s tým, že sa o chvíľu vráti – podarí sa mu pri tom prevrhnúť stoličku. Nazdávam sa, že je to len výhovorka, určite sa vyparí. „Jasné,“ poviem, ani sa neobzriem. Zrazu na mňa doľahne pocit samoty, ale snažím sa nepodľahnúť ľútosti. Usilujem sa nemyslieť na budúcnosť, na to, že keď mama zomrie, budem naveky sama ako prst.

Keď odíde, pozorujem ostatných v bufete. Novopečených starých rodičov. Skupinku rozosmiatych ľudí pri stole. Zhovávajú sa o starých časoch, vyťahujú spomienky. Opravár v modrých montérkach večeria sám. Kávu som už vypila. Vezmem prázdny pohár, chystám sa odísť. Doktor už bude určite dávno preč, je čas vrátiť sa k mame.

Vtom sa chalan vráti. Nesie ďalšie dve kávy. Sadne si. „Ani jeden z nás nepotrebuje kofeín,“ vyhlási a povie, že táto je bez kofeínu. Zrejme mu ide len o spoločnosť.

Vytiahne z vrecka štyri dokrkvané vrecúška sacharínu, položí ich na stôl pred mňa. Zmôžem sa len na tiché nezrozumiteľné poďakovanie, skrývam prekvapenie. Sledoval ma. Vnímal. Okrem mamy si ma nikto nikdy nevšímal.

Sadne si vedľa mňa, opäť si vyloží nohy na prázdnu stoličku oproti sebe. Prekríži si členky. Na hlavu si natiahne červenú kapucňu.

Ktovie, čo by robil, keby nebol tu. Keby jeho brat neharoval na motorke a keby teraz nezomieral.

Keby mal priateľku, asi by tu bola s ním, držala by ho za ruku, robila by mu spoločnosť. Pravdepodobne.

Zhováram sa s ním. Rozprávam mu veci, ktoré som nikdy

nikomu nehovorila. Neviem prečo. Hlavne o mame. Neďáva sa na mňa, ale na bližšie neurčený bod na stene. No viem, že ma počúva.

Aj on sa rozhovorí. O bratovi. Prvý raz po dlhom čase si uvedomím, ako je fajn mať niekoho, s kým sa dá podebatovať, alebo si len posediť, a keď rozhovor uviazne, jednoducho mlčky piť kávu.

Neskôr, keď sa vrátim do maminej izby, rozmýšľam o ňom. O chalanovi z bufetu. Keď na chodbe stlmia svetlá a všetko stíchne – teda takmer všetko, okrem prístrojov v maminej izbe a kľokotania slín v jej hrdle, ktoré už nevládze prehltnúť – myslím naňho, ako sedí pri zomierajúcom bratovi a ani on nemôže spať.

Mama je v umelom spánku, do žily jej pravidelne kvapká infúzia s obsahom lorazepamu a morfínu, udržiava ju v ríši snov a tlmí bolesti.

Krátko po deviatej vojde sestra, naposledy obráti pacientku, potme zavládne nočný režim. Ešte skontroluje, či nemá preležaniny, prejde jej rukou po nohách. Pustila som televízor, vítam všetko, čo prehlušuje monotónne šumenie monitoru EKG, na ktorý je mama napojená – tuším mi bude zunieť v hlave do konca života. Vysielajú hlavné správy, neviem, na ktorej stanici, bola naladená, už keď som zapla. Neprepínam. Je mi jedno, čo pozerám. Pokojne to môže byť telenákup alebo kreslený film, pre mňa za mňa. Hocičo, len aby som nemyslela na to, že mama zomiera. Nedá sa to. Nič na svete nedokáže zahnať ľazivú myšlienku. No v prítomnosti moderátorov sa aspoň necítim taká osamelá.

„Čo pozeráte?“ spýta sa sestra pri práci.

„Ani neviem,“ odvetím.

Vtom nás obe zaujme príbeh muža, ktorý ukradol totožnosť mŕtveho. Prišli mu na to až po rokoch.

Zvláštne, sledujem program o mŕtvom a moja najbližšia osoba je na prahu smrti.

Odrhnem zrak od obrazovky, vypnem zvuk. Zrazu mi vytrvalé pípanie elektrokardiogramu neznie až tak nepríjemne. Aspoň hlási, že mama žije. Zatiaľ.

Na päťkách má pľuzgiere, preto leží s nohami vo vzduchu, pod lýtkami má podložený vankúš, aby sa päty nedotýkali matraca. „Nie ste unavená?“ spýta sa sestra, stojí medzi mnou a pacientkou. Pravdaže som. Bolí ma hlava, cítim tupé búšenie v temene. Aj bodavú bolesť v očných jamkách, všetko vidím rozmazane. Mädlím si oči, no nič nepomáha. Bolia ma ruky, myká mi nohami. Stále musím hýbať nohami, neobsedím, nedokážem byť v pokoji. Neviem myslieť na nič iné, iba na šklbanie v nohách. Prekrižim si ich, vystriem, znova si ich prekrižim, len opačne. Na chvíľu to pomôže, nepokoj ustane.

Potom ma znova pochyťí nutkanie hýbať aspoň prstami.

Ak podľahnem, bude to trvať celú noc – ako tú minulú, napokon som musela vstať a prechádzať sa po izbe až do rána. Nevydržala som sedieť.

Rozmýšľam nad tým, čo povedal ten chalan v bufete. Že sa mám sústrediť na seba, pripraviť sa na to, čo príde. Uvažujem nad svojou budúcnosťou. Ostanem sama v prázdnom dome. Bude ma nespavosť držať aj tam?

„Pán doktor mi pre vás nechal clonazepam,“ povie sestra, akoby tušila, čo mi chodí po rozume. „Keby ste si to náhodou rozmysleli.“ Naznačí mi, že to môže byť naše tajomstvo. Ubezpečí ma, že mama je v dobrých rukách. Vraj sa musím starať o seba, presne tak, ako mi odporúčal chalan v bufete.

Podvolím sa. Aspoň nech si oddýchnu nohy. Ošetrovatelka ide po tabletky. Keď sa vráti, ľahnem si na voľnú posteľ vedľa mamy a užijem pilulku, zapijem ju vodou, za-

kryjem sa nemocničným paplónom. Sestra ostane v izbe, pozoruje ma. Neodchádza.

Posielam ju preč. „Nemusíte mi robiť spoločnosť, určite máte prácu.“ Odvetí, že nie, že má čas.

„Pred rokmi som prišla o dcéru,“ vysvetľuje. „Manžel ma opustil. Doma ma čaká len mačka. Rada ostanem, ak smiem. Môžeme si robiť spoločnosť, ak vám to neprekáža,“ navrhne a ja súhlasím.

Má v sebe niečo nadpozemské, je ako príznak, akoby sa v nej zhmotnil duch priateľov, o ktorých mama blúznila. S ktorými sa rozprávala, keď bola naposledy pri vedomí. S dávno mŕtvymi ľuďmi. Akoby už prešla za nimi na druhý breh.

Sestra má milý úsmev. Nie ľútostivý, iba vľúdny. „Najhoršie je čakanie,“ vraví. Neviem, čo tým myslí, či čakanie na účinok lieku, alebo na maminu smrť.

Kedysi som čítala o jave s názvom terminálna lucidita. Neviem, či sa mu dá veriť, či je vedecky dokázaný, alebo je to len povera, šarlatánstvo. Dúfam, že nie. V podstate to znamená posledný záblesk jasného vedomia pred smrťou. Záverečný prejav zdravého rozumu a sebauvedomenia. Človek precitne z kómy a naposledy prehovorí. Alebo pacient v pokročilom štádiu Alzheimerovej choroby, ktorý nepozná vlastnú manželku, si zrazu spomenie. Ľudia, ktorí boli celé desaťročia katatonickí, sa na chvíľu preberú. Všetko nasvedčuje tomu, že ich stav sa zlepšuje.

Lenže omyl.

Svetlá chvíľka netrvá dlho. Päť minút, možno viac, možno menej. Nikto presne nevie. A nemá ju každý.

V duchu si želám, aby mamu osvietilo.

Aby sa posadila a prehovorila.

„Stále nie som unavená,“ vyhlásim vzápätí. Strata času. Aj tak nezaspím. Vylúčené. Nepokoj nôh sa ozýva. Napokon

v zúfalstve vylovím z vrecka tabletky melatonínu a v ne-stráženej chvíli ich prehltnem.

Nemocničná posteľ je preležaná, obliečky drapľavé. Je mi zima. Mama vedľa mňa nepravidelne dýcha, ústa má otvorené ako hladné vtáča v hniezde. Na perách sa jej urobili chrasty. V spánku sa myká, trhá. „Čo to znamená?“ spýtam sa sestry. Odvetí, že sa jej asi niečo sníva.

„Má zlé sny?“

„Neviem,“ povie. Obráti mamu na pravý bok, podloží jej pod bedro zrolovanú deku, skontroluje farbu rúk a nôh. „Doteraz nikto presne nezistil pôvod a príčinu snov,“ pokračuje, a keď vidí, že sa trasiem, podá mi ešte jednu prikrývku. „Viete o tom?“ položí otázku a ja pokrútim hlavou. „Niektorí ľudia si myslia, že sny sú zbytočné,“ dodá a žmurkne na mňa. „Nesúhlasím. Podľa mňa sa myseľ prostredníctvom nich vyrovnáva so skutočnosťou, s rôznymi problémami. S tým čo sme videli, zažili, počuli. Čoho sa obávame. Po čom túžime. Viete, čo si myslím?“ spýta sa, ale nečaká na odpoveď. „Že vaša matka sa v spánku pripravuje na odchod. Balí si veci, lúči sa. Berie si kabelku a kľúče.“

Už sa ani nepamätám, kedy sa mi naposledy niečo snívalo.

„Možno potrvá aj hodinu, kým zaberie,“ upozorní ma ošetrovatelka – samozrejme, má na mysli tabletku.

Všimne si, že upieram zrak na mamu. „Pokojne sa s ňou môžete rozprávať,“ ubezpečuje ma. „Počuje vás.“ Je mi však trápne prihovárať sa jej, kým je sestra v izbe. Navyše sa mi nezdá, že ma vníma. „Viem,“ odvetím, ale neprihovorím sa jej. Až potom, keď budeme sami. Sestra jej niekedy púšťa obľúbené piesne, lebo sluch sa údajne stráca posledný. Panuje názor, že hudba navodzuje pohodu, možno soulový hlas Gladys Knightovej a vokálnej skupiny Pips

prenikne do sveta, v ktorom blúdi mamina myseľ, do jej snov. Poznám tie skladby odpredu, odzadu, keď som bola malá, neznášala som ich, obávam sa, že odteraz mi budú donekonečna znieť v hlave.

„Chápem, je to pre vás ťažké,“ povie sestra, keď vidí, ako smutne hľadím na matku, vrývam si do pamäti črty jej tváre, oči... Možno ju vidím už naposledy. „Viem, aké to je stratíť milovanú osobu,“ zdôverí sa mi. Nepýtam sa, koho má na mysli, sama od seba začne rozprávať o dcérkinej smrti. Stalo sa to pred dvadsiatimi rokmi, mala len tri. „Boli sme na dovolenke. Manžel, malá a ja.“ Teraz už bývalý manžel, vysvetľuje mi, že ich manželstvo sa rozpadlo v deň, keď dievčatko zomrelo. Madison sa vraj rada hrávala v piesku a hľadala mušle na brehu. Chodievali vtedy k moru. „Posledná príjemná spomienka je pohľad na pláž. Ešte ju mám niekedy pred sebou, keď zavriem oči. Aj po takom dlhom čase. Sme tam všetci traja. Malá má na sebe červené plavky so sukničkou, zohýba sa, bacuľatými prstami vyhrabáva mušle. Zvláštno, tváričku si už neviem vybaviť, ale utkvelo mi, ako sa volány na tylovej sukničke trepocú vo vetre.“

Neviem, čo jej mám povedať. Asi by som mala prejavíť účasť. Súcit. „Čo sa stalo?“ spýtam sa namiesto toho. Po prvé, zaujíma ma to, po druhé, myslím si, že na tú otázku čaká.

„Zrazilo ju auto, šofér ušiel,“ povie a sadne si do uvoľneného kresla v kúte, kde som strávila niekoľko uplynulých dní. Chvíľu s manželom nedávali pozor a dievčatko vybehlo na štvorprúdovú cestu. Cesta prechádzala cez centrum prímorského mestečka, preto bola rýchlosť obmedzená na štyridsiatku. Šofér sa vyrútil spoza zákruhy nedovolenou rýchlosťou, nestihol zabrzdíť, zrazil Madison a z miesta nehody ušiel.

„Hovorím v mužskom rode,“ dodá a trpkó sa zasmieje. „Nemám to potvrdené, ale som presvedčená, že to bol chlap. Nevie si predstaviť, že by žena zrazila dieťa a utiekla. Je to proti prírode, proti vrozenému materinskému pudu. Lahko možno obviňovať iných. Manžela. Vodiča. Dokonca samotnú Madison. Ale pravda je taká, že to bola moja chyba. Nemala som ju pustiť z očí.“

Pokrúti hlavou, opäť na ňu doľahne ťarcha výjavu, ktorý si celé roky premieta v hlave v snahe odhaliť osudný moment, keď zlyhala. Keď jej Madisonina rúčka vykĺzla z dlane, keď ju stratila z dohľadu.

Keď si predstavím, ako dievčatko v červených plavkách bezvládne leží uprostred cesty, nevdojak mi vyhrknu slzy. V jednej chvíli zbiera mušličky a vzápätí je mŕtva. Vo svetle tejto tragédie moje nešťastie trochu bledne. Čo je proti tomu rakovina?

„Je mi to ľúto,“ hlesnem. „Naozaj.“

Keď vidí, že plačem, chlácholí ma. Vraj ma nechcela zamútiť. Len ma chcela uistiť, že vie pochopiť môj žal. „Keď prideme o milovaného človeka, vždy je to ťažké,“ zopakuje, potom prudko vstane a opäť sa venuje mame. Snaží sa zmeniť tému. „Už cítite únavu?“ spýta sa. Tentoraz odpoviem, že neviem. Áno, telo mi oťažieva, ale ťarcha a únava sú dve rôzne veci.

„Poviem vám rozprávku,“ navrhne. „Mnohým pacientom to pomáha zaspáť.“

Spomeniem si, ako sme si s mamou líhali pod perinu v mojej veľkej posteli a ona sa rozpamätávala na detstvo. Na mladosť. Na svojich rodičov. Podávala mi to ako rozprávku. Akoby to nebol mamin život, ale kde bolo, tam bolo, žila raz jedna princezná, ktorá sa mala vydať za princa a mohla sa stať kráľovnou.

Lenže princ ju opustil. O tom podrobnejšie nehovorila, tú

časť vždy vynechala. Nevie, ako a prečo odišiel, pre mňa vlastne nikdy neexistoval.

„Ale ja nie som pacientka,“ namietnem, no sestra sa nedá odradiť.

„Ale skoro ako pacientka,“ podotkne a stlmí stropné svetlá, aby som mohla zaspáť. Sadne si ku mne na kraj postele, dôkladne ma pozakrýva až po bradu, dotyk jej rúk je ľahký, príjemný, takmer pacientom závidím jej starostlivosť.

Hovorí potichu, monotónne, aby nezobudila mamu na smrteľnej posteli. Jej rozprávanie sa začína kdesi v Moabskej púšti.

Takmer okamžite mi klipnú viečka, telo zmeravie. Mysleť mi zahalí hmla. Ocitnem sa v bezťažovom stave, splývam s preležanou nemocničnou posteľou, akoby sme boli jedno. Sestrin hlas sa vzdáľuje, jej vzletné slová sa vznášajú vo vzduchu, sú nepolapiteľné, no stále sú tam, doliehajú ku mne, aj keď postupne prestávam vnímať. Zavriem oči.

Vtedy – pod dvomi teplými prikrývkami pri hypnotizujúcom hlase – zaspím. Vnímam ešte, že hovorí o kľukatých cestách, ktoré vedú k mohutnému vápencovému bralu.

Keď sa ráno zobudím, mama je mŕtva.

Prespala som jej skon.